

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

MINISTRIA E BUJQËSISË, USHQIMIT
DHE MBROJTJES SË KONSUMATORIT

QENDRA E TRANSFERIMIT TE TEKNOLOGJIVE BUJQESORE VLORE

100 Vjet Pavarësi

Rezultatet e përmbledhura të projektit 2 në 2012

Titulli i Projektit **Projekti 2: “Menaxhimi i resurseve gjenetike (pemë frutore, hardhi, ulli dhe agrume) dhe shtimi i materialit bimor”**

Drejtuesi Adhurim Lazaj
Kohezgjatja (2007-2013)
Buxheti total lekë (1485000)
Buxheti vjetor per 2012 (850) në mije leke
Objektivat kryesore

Objektivi I. Eksplorimi dhe grumbullimi resurseve gjenetike në pemë frutore, ulli e hardhi

Rezultatet kryesore qe jane arritur (apo parashikohen te arrihen)

1. Nga eksplorimi i zonës së Skraparit Mallakastrës dhe Beratit nga grupi i specialistëve u identifikuan aksesione të reja në pemët frutore (8) ,ulli (3) e hardhi.(4). Këto aksesione janë gjetur në kopshte dhe oborre të shtëpive në këto zona. Këto aksesione të gjetura sipas poseduesve të tyre dallohen për prodhim të lartë dhe shije të veçantë, rezistencë ndaj kushteve klimaterike, qëndrueshmëri nga sëmundjeve dhe dëmtuesve.Në këto bimë janë etiketuar për marrjen e materialit në pranverë për shtimin e këtyre aksesioneve.

2.Në koleksionin e pemëve frutore autoktone janë studjuar aksesionet e specieve dardhë e kumbull. Për specien dardhë janë studjuar 14 aksesione dhe 12 aksesione për specien kumbull.Këto aksesione kanë një rëndësi të veçantë pasi janë bërthama e resurseve gjenetike autoktone me rëndësi ekonomike dhe vlera për cilësitë e vecanta të tyre.Disa nga këto aksesione me vlera të veçanta janë: dardha Elbje, dardha Gushti, dardha Dimërore, dardha Bishtje etj. Ndër aksesionet e kumbullës më të rëndësishme janë; Kumbulla Vlonjate, Kumbulla sheqeri, Kumbulla Tropojane etje.

Ky studim do të vazhdoj dhe vitin e ardhshëm për të përcaktuar aksesionet me cilesitë më të mira.

Në të gjitha parcelat mëmë dhe koleksione si rezultat i kryerjes së gjithë shërbimeve sipas preventivave është aritur që gjendja e tyre të jetë e mirë dhe me më pak probleme.

Objektivi II. Çertifikimi i materialit bimor të ullirit.

1.Në vitin 2012 morën rëndësi ullishtet mëmë .Përveç ullishteve ekzistuese u shtuan ullishte mëmë me parametra të larta të teknologjisë .

Lidhur me këtë zhvillim këto parcela u vunë nën kontroll

- për syrin e palloit
- për verticiliozen
- për turbekulozin

Me një protokoll vjetor u realizuan trajtime sistematike për sëmundje e dëmtues kryesor si tenja e ullirit, syri i palloit,hundëgjati, këpusha (aceria) Kontrolli vizual dhe trajtimet kimike u mbështeten me analiza laboratorike në bashkëpunim me Departamentin e Mbrojtjes së Bimëve të U. B. T me të cilin po bëhen përpjekje për të krijuar një protokoll aktivitetesh për parambrojtjen dhe identifikimin e parazitëve.

Aktivitetet kryesore

1. Eksplorimi dhe studimi i resurseve autoktonë të pemëve frutore, ulli, hardhi në zonën e Skraparit, Kuçovë , Mallakaster.
2. Shtimi dhe grumbullimi i materialit autoktonë në fidanishte
3. Studimi i aksesioneve në speciet dardhë dhe kumbull në koleksionin autokton të pemëve frutore
4. Plotësimi i D.Base i të dhënave të aksesioneve në koleksionin autokton të pemëve frutore
5. Zbatimi i teknologjive për mirëmbajtjen e sipërfaqes prej 27.2 ha
6. Kontrolli i parcelave me material të ullirit

Menyra e divulgimit të rezultateve, në dobi të përfituesve

1.Nëpërmjet njohjes nga afër të parcelave demonstrative për probleme të ndryshme nëpërmjet organizimit të “Ditëve të fushës” në Bazën eksperimentale të QTTB-Vlorë, por edhe në ferma model të identifikuar më parë, ku edhe është dhënë asistencë teknike nga specialistët tanë. Në këto ditë janë ftuar të marrin pjesë në këto parcela demonstrative të gjithë përfituesit e mundshëm përfshirë drejtues e specialistë të DRBUMK-ve, si dhe fermerë që kultivojnë sipërfaqe të gjera me kultura drufrutore apo fidanëritës.

2. Janë njohur specialistë, fermerë e fidanëritës me kultivarët më të përshtatshëm, të preferuar nga konsumatori dhe rentabël për prodhuesin, në parcelat e koleksionit të ullirit, hardhisë dhe pemëve frutore bërthamore në bazën (Shamogjin),

Përgjegjës sektori
Adhurim Lazaj

1. Propozim projekti per vitin 2013,

Titulli i Projektit : **“Menaxhimi i resurseve gjenetike (pemë frutore, hardhi, ulli dhe agrume) dhe shtimi i materialit bimor**

Drejtuesi Adhurim Lazaj

Kohezgjatja (Fillim -Perfundim) 2013-2013

Buxheti total lek (Per vitet sa zgjat projekti)

Buxheti vjetor

Objektivat kryesore

Objektivi I. Eksplorimi dhe grumbullimi resurseve gjenetike në pemë frutore(qersh, kumbull, dardhe, shege, fiq etj), ulli e hardhi

Rezultati 1.Grumbullimi i resurseve në pemë frutore ulli e hardhi në zonën e Permetit dhe Gjirokastrës

Objektivi II Pasurimi i koleksioneve me kultivarë të tjerë autoktonë (20 aksesione x5 bime per cdo aksesion)

Rezultati 1. Shtimi i aksesioneve dhe mbjellja e tyre në koleksionin e pemëve frutore autoktone

Rezultati 2. Promovimi i vererave me kultivare autokton te rrushit.

Rezultati 3. Plotësimi i data baze me aksesionet e reja të grumbulluara

Objektivi III Studimi i specieve kumbull e dardhë në koleksionin e pemëve frutore autoktone

Rezultati 1. Studimi i aksesioneve të mbjella në koleksionin e pemëve frutore autoktone

Objektivi IV. Kontrolli i materialit bimor.

Rezultati 1. Hartimi i protokolleve të trajtimeve për ullishtet mëmë

Rezultati 2.Plotesimi i skedave të kultivarëve sipas CPOV

Rezultati 3.Zbatimi i teknologjive në pemtore, ullishta e vreshta.

Rezultati 4.Protokolle trajtimesh për të gjithë materialin bimor(protokolle vizual dhe laboratorik)

Rezultati 5. Testimi i kultivareve autokton sipas CPOV.

Aktivitetet kryesore

1. Grumbullimi i materialit per shtim te aksesioneve te të pemëve frutore, ulli, hardhi në zonën e Permetit dhe Gjirokastrës.

2. Shtimi dhe grumbullimi i materialit autoktonë në fidanishte

3. Mbjellja e aksesioneve të reja në koleksionin e pemëve autoktonë

4. Studimi i aksesioneve në speciet dardhë dhe kumbull në koleksionin autokton të pemëve frutore

5. Plotësimi i D.Base i të dhënave të aksesioneve në koleksionin autokton te pemeve frutore

6. Zbatimi i teknologjive për mirëmbajtjen e sipërfaqes prej 27.2 ha

7. Kontrolli i parcelave meme te ullirit

8. Kontroll i materialit bimor te parceleve meme te ullirit ne laborator

Menyra e divulgimit te rezultateve, ne dobi te perfituesve

Njohja nga afer e fermereve nepermjet seminareve te organizuara ,dite fushe ,flete palosje, dhe broshurave.

Me shtimin e siperfaqes se pemeve frutore autoktone plotesohet dhe siperfaqja e mbjelle dhe kalohet ne fazen e studimit te ketyre koleksioneve.

Drejtuesi i projektit

Adhurim Lazaj